

Централна тема српског националног идентитета на филму

Овогодишњи јубиларни 50.београдски Фест остаће, између осталог, запамћен и по томе што су на њему премијерно приказана [чак три српска филма која тематизују питање Косова](#). Од њих, [Хероји Горана Николића](#) — чија се радња догађа у Средњем веку након саме Косовске битке — још није пуштен у редовни биоскопски репертоар, док је публика имала прилике да гледа жанровски хорор [Мра](#)

[К](#)
[Душана Милића](#)
и документарца
[Чекајући Хандкеа](#)
[Горана Радовановића](#)

, који су оба посвећени животу преосталих Срба у метохијским енклавама.

Ово представља значајну смену парадигме за српску кинематографију, која је безмало деценијама широко заобилазила косовску тематику, без обзира на то што је она све то време представљала централно политичко питање српског друштва. Разлози за избегавање ове теме били су вишеструки: са једне стране није било лако обезбедити финансирање, што из међународних, што из државних фондова, за тему која гарантовано електрише српску јавност и распирује сентимент усмерен против континуиране колаборационистичке политике српских власти по косовском питању, са друге стране у условима поларизације јавности није било лако снимити уравнотежен филм који не би био изложен клеветам и омаловажавању наших радикално идеологизованих суграђана, што на „глобалистичкој“, што на „патриотској“ страни политичког спектра. Притом би политички коректан филм који би био „подобан“ за међународне филмске фестивале *apriori* био одбачен од шире српске публике, док би филму који би се обраћао њеним сентиментима био блокиран приступ страним

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

фестивалима и дистрибутерима.

У том смислу, у оба случаја историјски догађаји '98-99. приказани су у искривљеном огледалу конкретних пропагандних матрица (једне антисрпске, а друге просрпске), а централно питање српског националног идентитета за њих је представљало пуки *макгафин*

Убедљиво сведочанство овог тренда представља [филм *Терет* Огњена Главонића из 2017. године](#), који у пракси представља закаснили пропагандни памфлет Хашког трибунала везано за догађаје из „Случаја хладњача“, осликан из једностране и недвосмислено антисрпске визуре београдске људскоправашке НВО сцене. Филм је приказан на мноштву фестивала, али је у Србији скоро потпуно игнорисан изван кругова који су га користили као политичко оружје. Са друге стране, филм [Балканска међа](#) [Андреја Волгина из 2019.](#) профилисан је као комерцијални блокбастер фокусиран на широку руску и српску

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

публику, у чему је у великој мери успео, али су његови домети изван Русије и српских земаља ограничени на неколико гневних и опадачких критика у утицајним западним медијима. И мада је публика први од ова два филма у највећој мери заобишла, а други у великој мери испратила с пажњом, њихова заједничка црта лежи у приказивању, у основи, једне стране визуре на Косовски рат — у првом случају Вашингтона, Лондона и Берлина, у другом случају Москве и Минска. У том смислу, у оба случаја историјски догађаји '98-99. приказани су у искривљеном огледалу конкретних пропагандних матрица (једне антисрпске, а друге просрпске), а централно питање српског националног идентитета за њих је представљало пуки *макгафин*

.

„Мрак“ –рутински терор као жанровски хорор

Милићев *Мрак* узима све ово у обзир, и покушава да плови између Сциле и Харибде, приказујући причу о прогонима метохијских Србима у време непосредно након Мартовског погрома из недвосмислено српске визуре, али трудећи се истовремено да заобиђе пропагандне клишее и замени их жанровским матрицама класичне страве и ужаса. Вреди одмах напоменути да је овај покушај веома коректно изведен, и коначни филм не оштећује ни српску културу сећања, нити допушта да национална перспектива оптерети универзалност приче која се приповеда, али то на крају није било довољно – пројекат је успео да се избори за финансирање низа европских земаља и филмских фондова, али су му фестивали у западним земљама ипак остали затворени. Чак и балансирана и високо естетизована српска перспектива је неприхватљива у европским културним круговима чији је поглед на Косово окоштао на пропагандним наративима из '99. године.

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

© 2022 NAMA FILM. Svi prava zadržana. Slike su namenjene isključivo ilustrativnim svrhamama i ne predstavljaju nikakvu vrstu odgovornosti. Slike su namenjene isključivo ilustrativnim svrhamama i ne predstavljaju nikakvu vrstu odgovornosti.

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

Филм Горана Радовановића

ЧЕКАЈУЋИ ХАНДКЕА

учествују СРЉАН ПЕТРОВИЋ, ЛУКА ПЕТРОВИЋ и СТАНОВНИЦИ ВЕЛИКЕ ХОЧЕ

сниматељ звука МИРОСЛАВ ЈАКОВЉЕВИЋ дизајн звука АЛЕКСАНДАР ПРОТИЋ музика ГАВРИЛО КУЈУЊИЋ
директор фотографије МИЛОРАД СЛУШИЦА монтажа НЕНАД ПИРНАТ извршни продуцент ГОРАН РАДОВАНОВИЋ
копродуцент АЛЕКСАНДАР ПРОТИЋ продуцент ЈЕСЕНКА ЈАСНИГЕР сценарио ГОРАН РАДОВАНОВИЋ и БОРИС ТРБИЋ
режија ГОРАН РАДОВАНОВИЋ

Пише: Никола Танасић
уторак, 03 мај 2022 10:56

